ఓం

శ్రీరామజయం.

శ్రీసద్గురుభ్యోన్నమః

సకలభక్తాగ్రేసరుల కెల్ల నుపయోగకరంబగు
వేదాంతవిచారిణియగు పద్యములు.

బాలకవి

శ్రీ రామమూర్తి శతకము

ఇయ్యది
సోమవరప్పాడు పురనివాసుండగు
సత్రాజు వెంకటరమణయ్యగారి ద్రవ్యసహాయముచే

కావలి

ఎద్వర్డు ముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపబడియె.

1915.

దీనివెల 1 అణా

టంగుటూరు రామమూర్తి. బాలకవి.

కందార్థము.—తానున్నను జోముండును తానును దేహమ్ము నేలల తరతోసగాగక తానేజగమైయుండును తానేధ్యానంబేళ తానక తానెవరు తెలిసోన జూచితరచిగనరేని తానుద్యాస్త్రమయున్న దిజ్ఞానమె పెల్లగినస్త్రానముక గనుగొన్నదే నుసీపు నుగిల సె సిలతి టవేను లి లోనజూడ తచిగనతేను.

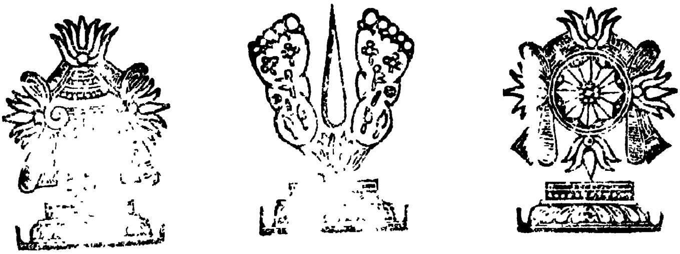

శ్రీరామాయనమః

శ్రీ రామమూర్తి శతకము

శ్రీనివాసుభజన చిత్తముంగనుగొంచి వసుధసత్కృతిని శ్రాయుమనుచు సద్గ్రంథములెన్ని వైనాన్యముజేసి రమణసుగుణవర్తి రామమూర్తి ॥ వసుధలోనుదహరి వంశాబ్ధిచంద్రుండు రామస్వామియను నామధేయు పున్నమాంబలకును పుత్రుండనై తివి రమణసుగుణవర్తి రామమూర్తి ॥ ఆరువేలవంశమురయకొండిన్యప గోత్రజాతవిభవ ధాత్రిలోన తిరిగితిరిగిపరమ యొసకను గంటివా రమణసుగుణవర్తి రామ॥ గురుతుయనెడువట్టి గుడుదూమొదట్టి చెవులురెంబుబట్టి చెంపగొట్టి చెప్పిజూపునట్టి చింతలేబట్టిన్నట్టి రమణసుగుణవర్తి రామ॥ గురునికొరకుభువిని దిరుగంగ బ్రాహ్మణ శ్రాకనేని సత్కసునునివలన గుహుని దెలశి యికను సమ్ముగాధించరా రమణసుగుణవర్తి రామ॥ గురుపదంబులందు నుంచినిల్పినటువంగ భక్తిపరుల కెల్ల ధాటగలదు మదగజంబు జ్ఞాన మదమామెట్లుయుండురా రమణసుగుణవర్తి రామ॥ పవలు రాత్రియుతన భావమార్యునిగూడి చలనవృత్తిలేక చెలగుచుండ

నదియె ముక్తిత్రోవ నానందమును జెంప రమణసుగుణావర్తి రామ॥
ధనము పైనిచింత ధనహీనునకుకొంత రిపులమీఁదకొంత సఖులచింత
యిట్టి వారిచింత యేమంనకడుచింత రమణసుగుణావర్తి రామ॥
చేతిలోనకాసు చేజారిపోనంత చింతజెం[illegible]
తాను జెందుచింత తంతల్లికె మొనక [illegible] రమణసుగుణావర్తి రామ॥
నడిమివీధిమధ్య నాట్యమాడ[illegible] కాంత పుత్రులెల్లనిను [illegible]
[illegible] కోయమ్మ రమణసుగుణావర్తి రామ॥
[illegible] యుక్తి [illegible] భక్తి [illegible] యుక్తి [illegible] క్తి
[illegible] ముక్తి [illegible] రమణసుగుణావర్తి రామ॥
[illegible] లెల్ల [illegible]
[illegible] రమణసుగుణావర్తి రామ॥ [illegible]
[illegible] లెల్ల [illegible]
[illegible] రామ॥ [illegible]
[illegible] బ్రహ్మ [illegible]
[illegible] రమణసుగుణావర్తి రామ॥ నట్టి
[illegible] మట్టిబొం
[illegible] రమణసుగుణావర్తి రామ॥ [illegible]
[illegible] లెల్ల [illegible] ట్టి వా
[illegible] రమణసుగుణావర్తి రామ॥ నాటి
తాలమందు నాటపాటలయందు మమతలవసిజెందు మనసునందు
నందరానిపొందు నంగటకేమందు రమణసుగుణావర్తి రామ॥ కో
టికొక్క—రి యజ్ఞయాగాదుల జేసిజూపుగుసుసు జెంతనున్న చీక
టింటజొచ్చు చింతలుబడనేల రమణసుగుణావర్తి రామ॥ చలనవృ
త్తి లేక చిత్తంబునీలోన గురుడుదెల్పినట్టి గురుతుబట్టి మనసుపదిల
బరచి మార్గంబుగాంచరా రమణసుగుణావర్తి రామ॥ పొట్టచేత

బట్టి భూమెల్లనరిగట్టి తానుగన్నయట్టి తలపుపట్టి వాదవరాహున
ట్ట వాడెవాడగిజట్టి రమణసుగుణవర్తి రామ॥ ౨౦॥ మొలక లేసి
చిత్తు మొలత్రొక్కినట్లుగ చిత్తమనగిశమొలక విలను వెలసె చిత్తు
నంపుత్రొక్కు విప్పనెరతెరంబు రమణసుగుణవర్తి రామ॥ జిహ్వ
తో వసగాసి జీవకోట్లయను [illegible] చెప్పజిహ్వ కీనమోల్ల జిహ్వజీవి
నంపుసద్దికాడది రమణసుగుణవర్తి రామ॥ వాయసములు
రెండు వనిశ్రాంతమగుగుండు [illegible]చూచుచుండు నొక్కడొండు
దండులో నెనుండు ధానజన్యమగుండు రమణసుగుణవర్తి రామ॥
నులజలంబులంటు నలుయుచికదనోర్చి నేనసయొకజ్ఞా నిజమొసం
గ సన్నసన్న జ్ఞానమున్నదోట్లయగా రమణసుగుణవర్తి రామ॥ ము
[illegible]టుతోన మునిరిపంద్లు మరాగ నచ్చికముని పేవనసంపాద
[illegible]చియున్నయట్లు [illegible] రమణసుగుణవర్తి రామ॥ నొస
[illegible] మునిమూనమున్ [illegible] సూటి [illegible]
సి [illegible]మునుగన్నట్టి [illegible] రమణసుగుణవర్తి రామ॥ కోలు
[illegible] కోరిపుంజాలు రెండు ప్రభువుమాటవినసి [illegible]
[illegible] నేయుబుగ కోట నెక్కి కూచి[illegible] రమణసుగుణవర్తి రామ॥
కోటత్రొక్కుచెట్టు కొనకొమ్మపైజేరి పక్షిజాలమెల్ల బోరు పక్క
కొమ్మలందుజేరి కూతలేసినాగాగా రమణసుగుణవర్తి రామ॥ స్త్రీల
పైనిచింత చిత్తంబులోకొంత త్రాగుడుపైకొంత సోకుపంత [illegible]
దెల్పువి త నిజములోచింత రమణసుగుణవర్తి రామ॥ ఉపవ
సంబులు జేసి యగ్గాపిరిబిగిబట్టి యోగసభలేజయనేం గెన్న నిజము
దెలియుదాక నిలకడగనలేరు రమణసుగుణవర్తి రామ॥ ౩౦॥ నేను
నేననటంచు నిర్వహించినాడు నొక్కప్రొద్దుగాక నేమిగద్దె నన్నుప్ర
ద్దులైన నన్నుగాంచినగద్దు రమణసుగుణవర్తి రామ॥ పట్టుమొదట
బట్టి చేతులుమెలగట్టి పెళ్లగించినట్టి ప్రేమబట్టి తన్నుగన్నయట్టి

తానెపోజగదట్టి రమణసుగుణవర్తి రామ॥ అసరుసంధ్యాకాలమం
డజంబెల్లను బంధుస్నేహామిడచి బోకినట్లు నాటిస్నేహమెల్ల న
ట్టింటమువిగరా రమణసుగుణవర్తి రామ॥ బీదసాధులగని బిక్ష
మిచ్చినవాని చేతిలోననుక్క వ్రాతవ్రాసె దాతవ్రాయువ్రాత
తప్పింపవశమా [illegible] రమణసుగుణవర్తి రామ॥ ఆసుగములకొంపతీరు
గా మోహింప తిన్నతిక్క [illegible] తాలుకొంప నాడుదాటకొం
ప నెవనినీమోహింప రమణసుగుణవర్తి రామ॥ కపటలరిసముద్రో
లు కాలకపక్షుల పటేలబుద్ధిగాని నువలయుమునగాంచినట్టి ఘ
నుడ గడుచుకతిక్షకాంక్ష రమణసుగుణవర్తి రామ॥ రాజదూరి
నెప్పొడి వానప్పనట్ట వానినప్పి యుండియుంటకుండు వాని శేర
[illegible] రమణసుగుణవర్తి రామ॥ తానుదెంచు
చింత తాలినిగుంపించి యుంటిమోహపడించి సవరించిన గీరుచింతలెల్ల
[illegible] రమణసుగుణవర్తి రామ॥ నీలోనిపాము
[illegible] శ్రీల [illegible] కేలుకుండ [illegible]
[illegible] రమణసుగుణవర్తి రామ॥ దిక్కులేనిపక్ష
[illegible] నొక్కపోటునూడి చిక్కబడినదొ చిక్కబడిన
[illegible] చింతలు [illegible] రమణసుగుణవర్తి రామ॥ కామహా
[illegible] కాంతలపై [illegible] మాటలిచ్చితాను నుకులుబుద్ధి [illegible]
[illegible] రమణసుగుణవర్తి రామ॥ గగ
[illegible] శ్రీగంగయమునస్నాన మాచరించిపట్టి మనసిదగుగ
చేటు [illegible] మాటలో [illegible] రమణసుగుణవర్తి రామ॥
అడవిలోనవృక్ష మాకాశమునకంటు లెక్కలేనిపండ్లెల్లనూడి చె
ట్టునుండ వేయుచెట్టనేసేదరాను రమణసుగుణవర్తి రామ॥ చెట్టు
క్రిందవృక్ష చేతితోపడగొట్టి కొండపైనిచిట్టకోడిమాట్ట తానుగన్న
యట్టి తాత్పర్యమెట్టు రమణసుగుణవర్తి రామ॥ వ్రామానిలోన

పుసుగు తానెక్కొనకొమ్మ తొలచితొలిచిచిన్ని తొంత్రగొట్టె
తానులోలచినతొంర తనకేప మొసకరా రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥
వేయిబుసుజకోట నెక్కెజూచినవాడు జోగిగాడతండు భోగివాడు
నట్టివానికింటినట్టి టపనియోల రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥ నడిపినా
లింగింబు పడశీకనందంబు రాజలయోగంబు పూజితంబు భ
క్తినానందంబు ముక్తిసాధనంబు రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥ చె
ట్టకింద వాము చెలరేగినటులుగ వృట్టె [illegible] బాలవుయ్యాలూగ ము
ట్టనేయు బాల ఘట్టె ఘునేయు రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥ పం
[illegible] పంపుమిద్దెగూడి తీయుచున్నకలుపు తీయదాయె
కలుషమోనజాడ [illegible] రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥
కాలు [illegible] బట్టి [illegible] విడువట్టి తానుగాంచి పట్టిసాంబట్టి త్రి
[illegible] రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥ సు
[illegible] తరము గాక [illegible]
[illegible] రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥ యు
[illegible] చనిపట్టి నేకశాస్త్రి మెల్ల విప్పి చె
ప్పు [illegible] రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥ తంత్రింపు
గా పట్టి నులమూత్రము [illegible] దాటినట్టి పట్టి దాటిముట్టి భ్రాం
తి [illegible] బాలుపేజగట్టి రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥ కన్నతల్లి
పాలు [illegible] దాగంగ [illegible] నొందనున్న జ్ఞానమెల్ల
నూవృగింజాయనే రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥ [illegible] బట్టి
[illegible] మెప్పువడక దానికాలము [illegible]
[illegible] నేకము నేటి రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥ ఆసుపోవరెండు
దారాల [illegible] మనసుని [illegible] వర్గమొచ తానునేను
నొంద తల్లి కేపత్తించ రఘునాసుగుణవర్తి రామా॥ వాని క్రిందిని
బల్లి నేతమేయుచునుండు పుసుగులెల్ల బెదరి మసుగుకగుగ పొంచు

నాన్నపాము పాముపోకలునేమందు రమణానుగుణవర్తి రామా॥ గగనభూమిసందు గంతుబిల్లులు రెండు రచ్చవీధివిచ్చింక చేయ ఇం టనున్న యెలుక యెగసిగంతులువల్చె రమణానుగుణవర్తి రామా॥ నాకపోక లెంచ నావారిగుణమెంచ తత్త్వమెంచుచింతతిన్నగాంచను న్న మార్గమెంచ నెవరికిగానోచింప రమణానుగుణవర్తి రామా॥ [illegible]

[illegible]

[illegible] వత్తి రామా॥ [illegible] సీతకోస [illegible] మహామునులున్న మార్గంబుగనవలె ర మణానుగుణవర్తి రామా॥ ఆని పూర్తి చేసి అజపానందోక చేట్టు [illegible] పూర్తి చేయ [illegible] రమణానుగుణవర్తి రామా॥ రాజవీధిగూడ! [illegible] దాని చేత [illegible] తిక్కనాయకురాలి [illegible] రమ ణానుగుణవర్తి రామా॥ కాటిలోనవారల కాపరికి పిలిపించి మాట రూకలిచ్చి మాటలాడ మాటబకలుయిచ్చు మరియాదనేమందు

రమణసుగుణవర్తి రామా॥ తొలుత త్రిదొడగి [illegible] లుముగ్గుచు
మాయాపురిము కెల్ల పుణ్యపురుషులౌయె పురముజూడ నవయుగుచు
[illegible] నాసంబాయ రమణసుగుణవర్తి రామా॥ తల్లిగర్భమందు తొలి
[illegible] జెప్పుమందు [illegible] వసుందు వసి
[illegible] యుండు రమణసుగుణవర్తి రామా॥ [illegible]
[illegible] బహుమతున్నయట్టి [illegible] లము నెంచ ముగ్గ తేయు శ్రీ
[illegible] ముప్పు [illegible] రమణసుగుణవర్తి రామా॥ కాలమునం
కాంత కలశనకైలో [illegible] ప్రబలియుండ భావయు
[illegible] రమణసుగుణవర్తి రామా॥ [illegible]
[illegible] చాలము [illegible]
[illegible] రామా॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] రమణసుగుణవర్తి రామా॥ [illegible]
[illegible]
[illegible] రమణసుగుణవర్తి రామా॥ [illegible]
[illegible] కూడంగనుకలెక్క [illegible] యుండు లెక్క [illegible]
[illegible] రమణసుగుణవర్తి రామా॥
[illegible] ముడిగానుగాపించి వేదశాస్త్రముల చేత [illegible]
[illegible] మొకకు [illegible] రమణసుగుణవర్తి రామా॥
[illegible] కొంపముట్టజేసిన బాలనానుచూప [illegible]
చున్న కడమజాతికెల్ల [illegible] శ్రేష్ఠంబాయె రమణసుగుణవర్తి
రామా॥ రాజరాజ [illegible] జేశ్వరికి పూజసలుపుచున్న పూజనా [illegible]
పూజపూజకెల్ల రోజపుష్పంబు పూజ రమణసుగుణవర్తి రామా॥
జన్నుమీగడయును వెన్ననేతితో బువ్వముద్దలిచ్చు తల్లిముద్దులా
డి తనయు నోటబెట్ట తనభ్రాంతిదీరెగా రమణసుగుణవర్తి రామా॥

నుశియుగప్పునిప్పు నూహించిజూడగ సత్యమేజయమను సాధన
గనికప్పుపీడదీయు మెప్పుచేకొనవలె రమణసుగుణావర్తి రామ।
మాటలోననాటి మార్గమున్ గనసూటి గగనమంటునీటి గన్న
మృత్యుభాటదాటిమును[illegible]ులకోటి రమణసుగుణావర్తి
ముక్కుకనులుమూసి నె[illegible]ల వసించిచేత మాలబట్టి
జేయ పయికిభూషగానిలో [illegible]గు రమణసుగుణావర్తి రా
మీమనస్సురె ముకచిదగుం[illegible] గప్పబడినకొంపలోన [illegible]
ల భ్రాంతులిడువగాని భానంబులెగ్గుగను రమణసుగుణా
మనస్సునొక్కమాట మరియొనగలవోట మాటలాడుచెల్ల
మాటరీతి తేనివోట కూతకునికి భాట రమణసుగుణావర్తి
అవనిలోనకొంప లకుతో మొగ్గిగనుండ ఇంటికొక్కకుక్క
యుండ కొంపలోనగున కుక్కలకే మొగ్గ రమణసుగు
రామ॥ తథిపరికతి తెల్పుపయుగుండిలలోన నున్న వోట
చున్నమీరా ఆనెంటి వోట అంత్యమీతనగు రమణసుగుణావ
రామ॥ సాలుపాలు జెందు హితమైనలుపొందు గన్నవా
లింగు గానరెందు నెన్నుడైనసుసందు గన్నవారిదెపిందు రమణ
సుగుణావర్తి రామ॥ దంటకొల్లబట్టి బంటుగాగిన్నె స్తానము
మ జేర సంగపుంప దొంతులపై జేరి దొంగను చేబట్టు రమణసుగు
వర్తి రామ।౯౦॥ ఖిన్నతెగినిపాపి ధర్మమంతయు [illegible]
స్త్రెల్ల పొరలుచుండ కష్టనుకంబెల్ల కావకమోసరా రమణసు
గుణావర్తి రామ। ధాతవ్రాయువ్రాత ధాత్రిపైకనుగోతి బ్ర
తుకుచెల్లగోత సకలచేత పడనిగూయకూత పట్టుపుగలవ్రాత ర
మణసుగుణావర్తి రామ॥ చిచ్చుపోయియుమము సాన్పరింపుగు
తల్లి నిద్రజెందినబిడ్డ నిజమొకంగ తనకు బాడుతల్లి తప్పొప్పుతెలుగు
గా రమణసుగుణావర్తి రామ। చదువులన్నియుచదివి సన్యాసులై

గిరిగి మదినితరచతరచ పుట్టలోనత్రాచు భూమెల్ల దిరెగ
మణసుగుణవర్తి రామ॥ ముసలిప్రాయమునందు ముచ్చట
చింత బాలప్రాయమందు జోలచింత పడుచుప్రాయమందు వ
నితలపై చింత రమణసుగుణవర్తి రామ॥ ప్రమాణికొమ్మలమిత
మాన్యంబుగానుండ కొమ్మకొమ్మకువేయు కోతులుండ నడిమికొమ్మ
నున్న నల్లత్రాచాడెరా రమణసుగుణవర్తి రామ॥ కోట
వాకిలితల కోటకెదుటనుండ కీలుదెలియలేక గోలుపోయివెదకి వె
దకివెదకి వేసారిపోయిరె రమణసుగుణవర్తి రామ॥ కొలువు
కూటమందు తలుపుద్వారమందు రాజ్యమేలు సుందరదనమందు
నిలచి నాసమందు నిజమునుగనరెందు రమణసుగుణవర్తి రామ॥
కొండపయినికోడి కొక్కొరోయనికూయ పుడమిలోనజనులు పా
కములరె నూతిలోనచాయ కుమారుడే మొసగురా రమణసుగుణవర్తి
రామ॥ రాజులెల్లచూడ రంభతేనివాయంగ దండునెవలిచేయు
గుండ్లుపైనలె శిరంలోనభ్రమోహ పసకేమెసుకరా రమణసుగుణవర్తి
రామ॥ రాతిపైనగుండు రాత్రిపవల్ చెందు తీగమూటామందు
కోరగుండు గుంపులోనిపడు గుంకకిప్రాప్తిపై యుండు రమణసుగుణ
వర్తి రామ॥ తెల్లవారులోన తల్లిప్రేమనుగాంచ చిన్నిబిడ్డలం
దె జలగుచుండు తల్లిప్రేమగాంచ తనయుకేమొసుకరా రమణసుగు
ణవర్తి రామ॥ ఆకుమాటిబట్టి ఆదిలోవిడినెట్టి నాలుగైదు
బట్టి నాటగొట్టి తప్పలెంచినట్టి ధనుస్సుచేపట్టి రమణసుగుణవర్తి
రామ॥ ఇలనుకాంతమహాను నేకాంతమునఁబిల్లి పొంచునేయు
జాడ పోకలగుగ పుట్టలోనత్రాచు చెట్టుకెగబాకెరా రమణసుగు
ణవర్తి రామ॥ సతియుపై నిచింత పతికినిమదికొంత పతియువి
నగాన సతికిచింత యిరువురులోచింత వివరించవలయునింత రమణ

సుగుణవర్తి రామ॥ గ్రంథములనుజూచి గంగిరెద్దువిధంబు న నుభవంబులేక నవనిలోన తర్కమునుయొనర్చు తత్వజ్ఞుడాయనా ర మణసుగుణవర్తి రామ॥ కుక్షిశిలోననున్న గుణముగ్లినచిన్న దానిగుణముగన్న ధన్యుడున్నకొండ సూటిగన్నగండడే నతడన్న రమణసుగుణవర్తి రామ॥ దాసధర్మమందు మానసంబొప్పని జ నుడుయున్ననేమి చనిననేమి లోభివాడెవాడు లోకపూజ్యుడుగా డు రమణసుగుణవర్తి రామ॥ కాటిలోనభక్తి కనుగొన్నయిలశ క్తి మాటలోనయుక్తి మాయభక్తి భక్తిలోనముక్తి భామకుగ గురియుక్తి రమణసుగుణవర్తి రామ॥ ఇల్లువాకిలిడచి విశ్వమం తయుద్రాక్ష నేమిఫలముగల్గు నేరికైనకుక్క తిరిగిరాదె కుంపటి మొడకట్ట రమణసుగుణవర్తి రామ॥ చీకటింటనేల చింతజెందెదవు బాల మతముజూడ నేలమాటలేల మాటలోనజ్వాల మహిమేమి రాబాల రమణసుగుణవర్తి రామ॥ ఇట్లు సద్గురువరుడెరిగించు తత్వంబునను భవయజ్ఞులైన జనములకునుగాక తేటబడములోకమం దునజూడ రమణసుగుణవర్తి రామమూర్తి॥ ౧౧౨॥

సంపూర్ణము.